

alter, P.R. qui nemine contradicente sermocinatur & disputat, facillime vincit, ut tibi euenit. Qui cum plurima theologia fuerit vobis, ac subtilissima orationem habueris, si tibi non responderimus, viciſſe videbemus. Sed quoniam aduerserat sequenti sessione tibi non minus subtiliter, clareq; responderebitur. Hos libros nobis mutuo date, ut hoz sancitorum dicitis diligenter consideratis, vobis bene responderem possumus. Quæcumq; diximus, Iul. card. serenissime Imperator, a nostris scribis literis tradita sunt. Aut igitur ab eis exscripta inter vos contempleremini, aut si vobis cōmodius fuerit, ad diuinum Franciscum templum, prope quod habitat, nos selecti priuatim conueniamus, ut ibi nostris omnibus scripturis & libris collatis, verius ac clarius respondere valeatis. Cui quidē sententia omnes acquieuerent, sessioq; dimissa fuit. Postridie autē in illo tempore vobis hic inde scripturis & libris, cōcordiam & pacē benignitate dei facile fieri posse Græci cognoverant. Summus deus Papa. inde pontifex patriarcha regatu sessiones æquo animo distulit, ut inter se Græci priuati consulerent. Facto autem in patriarchæ domo Græcorum cōuentu, Rhutenus Rhot. verba plurima fecit, operæ pretiū esse demonstrans æquo animo cū Latinis coniungi, pacēq; inita domū redire, potius q; infecta re, ac absq; rōne turpiter a synodo discedere.

Tum Beſſarion Rhuteni sermonē excipiens, subtilissime ac magna dicendi arte tentia eius cōfirmauit. Cōtra Dositheus Monembateū. Num (inq) dogma nostrū debemus, p̄dere? Malo equidē morte obire, q; cum Latinis sentire. Cui Rhutenus, Nec ipſi (inquit) Latini fieri volumus. Verū si patet sp̄m ex filio procedere, quād modum Græci doctores ac Latini simul testantur, cur nō est piā, vt sanctos nostros sequentes, cū Romana ecclesia coniungamur? Tum Heraclieū. Num (inquit) Occidē tales doctores sanctis nostris doctribus, ac synodis patribus plures sunt, qui quidem sancti nostri sp̄m sanctum ex patre, non autē ex filio procedere, literis mandauerunt.

Quem sermonem Ephesus excipiens, prolixam habuit orationē. In peroratione autem protulit Latinos hæreticos nedū schismaticos esse, idq; Orientale ecclesiā tolerantur, q; genus ipsorum maius ac fortius esset, proptereaq; Græcos tot annos ab eis disiunctorum esse, q; hæretici sunt. Dicebat igitur, se cū Latinis neutiq; debere coniungi, prius q; additionē illā a symbolo prorsus auferant. Tum Beſſarion Proferētes (inquit) sanctū sp̄m ex filio procedere, hæretici sunt. Ephesio, vero, quid nō respondentē.

Beſſarion exclamauit, dicens, deus misereatur ergo sancti, qui hanc sententia tradidere, hæretici fuerat. Muta fiant labia dolosa, quæ loquuntur aduersus iustū iniq;itatem. Nonne clare vidisti Occidentales ac Orientales doctores sanctos in hoc neutiq; discrepare, quanpoquidē idē sanctus sp̄s omnibus sanctis æqualiter fuerat loquutus. Conferamus ipſorum scripta, vt maximā eorundē convenientia clarius videamus. Ephesio, deinde proferēti, quis nouit an libri eorū mendosi sint, respōdit. Quis obsecro tam temere dicere auderebit, tot Latinorum sermones, tot euangeliorum expositiones, absolutā deniq; de ipso sancto theologiam, simul omne mendosum & corruptum esse, quā quidē si veluti mendosam & libris velutius tollere, tantū papyrus alba in tot voluminibus remanebit.

Tū Græcorum cōuentus in partes duas diuīsus fuit, nā altera pace cū Latinis vehemēter desiderabat, altera vero disiuncti authoribus fauēs, ab ea mirū in modū abhorrebat. Cui q; part, Græcorum nobilitā, & laicorum plurimi vehemēter fauebāt, singulis tñ diebus frequentes absq; Latinis cōueniebāt, vt quidnā agerent, Latinis se responderet, inter se cōfulerent. Fera vero quarta maioris hebdomadæ, itaq; cōgregati, a patriarcha fuerū interrogati, an aliud dicere vellent. Respondēt autē Heraclieus, se diuinorum agendorum causa conuenisse. Mitylenei, p̄stul dixit, Quinimo, dñe, aut sanctos ipsi sequentes cū Latinis pacem conficiamus, aut infecta re, discedamus. Sed scire velim, an magnū Maximū velitis suscipere. Quibus omnibus annūtib; protulit magni Maximi fuisse sententiam, sanctum spiritum substantialiter quidem ex patre, ineffabiliter vero per filium procedere. Tum Beſſarion ipsam Maximi sententiam q; plurimis sanctorum autho ritatibus, præsertim magni Tarasij longa illustravit oratione. Patriarcha vero illas ipsas sanctorum sententias exscribi iussit, vt accuratius vobis, conuentu sequenti cōmuni omnium sententia, conclusio fieret. Postridie autem Rhutenum, & Nicenum, necnon duos crucifixos & magnum bibliothecarium, ac magnū Ecclesiasten, nuntios ad summū pontificem Græci miserunt, qui ei nuntiarent, se nolle amplius cum Latinis disserere, quandoquidem disputatio nil aliud præter contentionem maximā parit, necnon eeeee in ipsi

Bess.
Dosit.
Rhut.

Heracl.

Ephē,

Bess.
Ephē.
Bess.
Psalm. 30

Ephē.

Patriarcha
Hera.
Myti.

Patriarcha
Nunt, Grę corum,